

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete
NAZIV PROPISA	Prijedlog zakona o visokom obrazovanju
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>Imajući u vidu izmjene legislative i nove preporuke na nivou EU, usvojene deklaracije ministarskih konferencija o visokom obrazovanju i činjenicu da je Crna Gora članica Evropskog prostora visokog obrazovanja, kao i neophodnost kontinuiranog rada na unapređivanju kvaliteta visokog obrazovanja, nametnula se potreba donošenja novog zakona o visokom obrazovanju.</p> <p>Novi zakon o visokom obrazovanju preciznije će urediti oblast obezbjeđivanja kvaliteta koji podrazumijeva akreditaciju, samoevaluaciju, reakreditaciju, uslove za osnivanje i ukidanje ustanova i studijskih programa, organizaciju na ustanovama visokog obrazovanja, postupak upisa i pravila studiranja, kao i finansiranje javnih ustanova i studenata.</p> <p>Problem neusaglašene upisne politike sa potrebama tržišta rada i stvaranje kadra koji je teško zapošljiv vodi rastu stope nezaposlenosti, što dugoročno utiče na stvaranje klime "smanjenog povjerenja" u visokoobrazovni sistem i njegovu misiju.</p> <p>Uvođenje eksterne evaluacije ustanova visokog obrazovanja, koju će sprovesti inostrana licencirana agencija za obezbjeđivanje kvaliteta, kao i postupka rangiranja ustanova na osnovu metodologije za rangiranje u Evropskom prostoru visokog obrazovanja za posljedicu će imati prepoznatljivost našeg visokoobrazovnog sistema na regionalnom nivou i šire.</p> <p>Ovim propisom se uvodi koncept i cjeloživotnog učenja u visokoobrazovni sistem, kao jedan od vrlo važnih principa Bolonjske deklaracije i strateški definisan cilj razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori.</p> <p>Potencijalni subjekti koji u ovom trenutku mogu biti oštećeni su, prije svih, studenti, ustanove visokog obrazovanja, poslodavci, kao i drugi relevantni akteri koji učestvuju u kreiranju politike visokog obrazovanja.</p>	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <p>Implementacija odredbi predloženog propisa rezultiraće:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ daljim unapređivanjem kvaliteta visokog obrazovanja, odnosno stvaranja uslova koji će omogućiti ustanovama visokog obrazovanja da lakše odgovore zahtjevima koji se pred njih postavljaju u modernom društvu, u smislu bolje i efektivnije organizacije nastave i stvaranja kadra potrebnog tržištu rada; ➤ unapređivanjem studentskog standarda; 	

- uvođenjem koncepta cjeloživotnog učenja, kao jednog od principa Bolonjske deklaracije; i
- još boljom usklađenošću sa legislativom EU u ovoj oblasti.

U skladu sa preporukom sa bilateralnog i eksplanatornog sastanka za Poglavlje 26 Obrazovanje i kultura, državljani zemalja članica EU, danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji će imati pravo upisa na studijske programe u Crnoj Gori na konkurentskoj osnovi pod jednakim uslovima kao crnogorski državljani.

Nova zakonska rješenja doprinijeće da Crna Gora, kao mala i otvorena zemlja i njen sistem visokog obrazovanja, budu sve više u konkurenciji sa okruženjem i šire. Time će se, sveobuhvatno, Crna Gora pripremiti za ulazak u Evropsku uniju i respektabilan tretman u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Prijedlog zakona je u skladu sa Strategijom razvoja i finansiranja visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2011-2020 i Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Usvajanje zakona u planiranom roku i njegova implementacija omogućiće ispunjavanje gore navedenih ciljeva.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Implementacija predloženih rješenja će dovesti do efikasnijeg funkcionisanja ustanova visokog obrazovanja i stvaranja boljih uslova za obavljanje obrazovne djelatnosti. Uključenjem studenata u kreiranje politike, prije svega, kroz povećano procentualno učešće u organima upravljanja, ispunije se osnovno načelo uspostavljanja sistema visokog obrazovanja u kojem će student biti centralna figura.

Postojanjem jedinstvenih mjerila za izbor u akademska zvanja na nacionalnom nivou, koja će donijeti Savjet za visoko obrazovanje, tijelo odgovorno za kvalitet, obezbijediće se izbor u akademska zvanja na ustanovama koje imaju status univerziteta u skladu sa jednakovažećim kriterijumima, što će nesumnjivo doprinijeti unapređivanju ljudskih resursa u oblasti nastave i istraživanja.

Utvrđivanjem broja studenata koji se mogu upisivati na visokoobrazovne ustanove, odnosno uspostavljanjem adekvatnog odnosa broja studenata i broja profesora, stvoriće se povoljniji uslovi za realizaciju nastave i približavanje evropskim standardima kvaliteta, koji dominantno opredjeljuje i izbalansiran odnos broja studenata i broja nastavnog osoblja.

Kroz obavezu ustanova da prate kretanja na tržištu rada, saradnju sa poslodavcima i redovnu analizu odnosa ponude i tražnje dodatno će se uskladiti upisna politika sa potrebama tržišta rada i izbjeći stvaranje suficitarnih kvalifikacija.

Sprovođenje propisa neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/prijedlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog propisa neophodno je obezbijediti dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore za finansiranje studenata na privatnim ustanovama visokog obrazovanja koji studiraju na programima od javnog interesa, a koji su utvrđeni na osnovu prethodno uspostavljenih kriterijuma.

Odluku o broju studenata i visini sredstava opredijeljenih za za ovu namjenu donosi Vlada.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako jeste na koji način.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su prijedlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu predmetnog propisa Ministarstvo prosvjete, kao obrađivač istog, formiralo je mješovitu Radnu grupu imajući u vidu da se radi o stručnim poslovima u okviru kojih se zahtijeva saradnja različitih institucija.

U postupku izrade prijedloga propisa Ministarstvo je sprovedo opsežne konsultacije sa predstavnicima ustanova visokog obrazovanja, Savjeta za visoko obrazovanje, predstavnicima studenata. Prijedlog zakona je bio objavljen na sajtu Ministarstva prosvjete i web portalu eUprave i svi zainteresovani subjekti mogli su do 20. maja t. g. dati primjedbe i prijedloge za izmjene i dopune ovog Prijedloga.

Okrugli sto o Prijedlogu zakona na kojem su učestvovali predstavnici svih ustanova visokog obrazovanja, NVO sektora, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda (Ombudsman) i drugih relevantnih institucija održan je 17. maja 2013. godine u prostorijama Ministarstva. Na Prijedlog teksta zakona dostavljene su primjedbe i prijedlozi učesnika na Okruglom stolu i ostalih zainteresovanih, od kojih su oni koji doprinose unapređivanju sadržaja zakona, a time i unapređivanju ukupnog sistema visokog obrazovanja ugrađeni u Prijedlog zakona.

Prijedlog zakona je takođe dostavljen na mišljenje i Savjetu za regulatornu reformu i unapređenje poslovnog ambijenta.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ministarstvo prosvjete će kontinuirano pratiti realizaciju navedenog propisa i davati podršku i

instrukcije potencijalnim korisnicima u cilju adekvatne primjene. Moguće prepreke za implementaciju navedenog akta mogle bi da budu nedovoljno izgrađeni kapaciteti za monitoring kvaliteta na samim ustanovama, nepostojanje na svim ustanovama centralno informacionog sistema koji prati kvalitet u skladu sa utvrđenim indikatorima, nedovoljna komunikacija između ustanova i privrede, odnosno tržišta rada, nesprovođenje postupka ukidanja studijskih programa i ustanova u slučaju kada je njihova djelatnost neusaglašena sa potrebama društva.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su usaglašena upisna politika sa potrebama tržišta rada, unaprijeđene procedure za monitoring kvaliteta, izbalansiran odnos broja studenata i broja nastavnog osoblja, kvalitetnija znanja i vještine svršenih studenata koji će se lako uključivati u tržište rada, zapošljivost studenata kroz program stručnog osposobljavanje i povratna informacija poslodavaca o kvalitetu kadra i potrebnim kvalifikacijama.

Za samu ustanovu, resorno ministarstvo i za crnogorsko društvo kao cjelinu vrlo važan indikator će biti rezultati sprovođenja postupka reakreditacije koji će, u skladu sa novim zakonskim rješenjem, obavljati licencirana inostrana agencija za obezbjeđivanje kvaliteta, čime sveukupni postupak dobija dodatnu vrijednost koja se ogleda u većoj transparentnosti i nepristrasnosti samog postupka.

Datum i mjesto

Starješina

[Handwritten signature]